

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

*Traducere neoficială a variantei engleze a hotărârii,
efectuată de către asociația obștească „Juriștii pentru drepturile omului”*

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA EUGENIA ȘI DOINA DUCA c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 75/07)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

3 martie 2009

DEFINITIVĂ

14/09/2009

Această hotărâre poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Eugenia și Doina Duca c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei Camere compuse din:

Nicolas Bratza, *Președinte*,

Lech Garlicki,

Giovanni Bonello,

Ljiljana Mijović,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Nebojša Vučinić, *judcători*,

și Fatoș Aracı, *Grefier adjunct al Secțiunii*,

Deliberând la 10 februarie 2009 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 75/07) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către doi cetățeni ai Republicii Moldova, dna Eugenia Duca și dna Doina Duca („reclamanții”), la 27 decembrie 2006.

2. Reclamanții au fost reprezentați de către dl Alexandru Tănase și dna Janeta Hanganu, avocați din Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl Vladimir Grosu.

3. Reclamanții au pretins, în special, că dreptul lor la un proces echitabil și dreptul lor la proprietate au fost încălcate ca urmare a casării abuzive a unei hotărâri judecătorești favorabile lor.

4. La 1 februarie 2008, Președintele Secțiunii a Patra a decis să comunice Guvernului cererea. De asemenea, s-a decis ca fondul cererii să fie examinat concomitent cu admisibilitatea acesteia (articolul 29 § 3 al Convenției).

5. Judecătorul Poalelungi, judecătorul ales din partea Republicii Moldova, s-a abținut de la judecarea cauzei (articolul 28 al Regulamentului Curții) după ce aceasta a fost comunicată Guvernului. La 31 ianuarie 2009, Guvernul, în conformitate cu articolul 29 § 1 (a) al Regulamentului Curții, a informat Curtea că el este de acord ca în locul acestuia să fie desemnat un alt judecător ales și a lăsat alegerea persoanei desemnate în seama Președintelui Camerei. La 1 februarie 2009, Președintele l-a desemnat pe judecătorul Šikuta să participe la judecarea cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

6. Reclamanții sunt mamă și fiică care s-au născut în anul 1953 și, respectiv, 1975 și locuiesc în Chișinău.

7. Reclamanții sunt acționari ai companiei C.. La baza cauzei se află un litigiu dintre reclamanți și alți doi acționari ai companiei (I.A. și S.A.) care a început în anul 1998. La acel moment, primul reclamant deținea optzeci de procente din acțiunile companiei, în timp ce I.A. și S.A. pretindeau că dețin peste cincizeci de procente din acțiuni. Disputa a fost obiectul unui litigiu judiciar, primele două instanțe judecătorești dând câștig de cauză primului reclamant și acceptând poziția lui în hotărârile judecătorești pronunțate de Judecătoria sectorului Rîșcani la 25 iulie 1999 și Tribunalul Chișinău la 27 septembrie 1999. Totuși, soluția din aceste hotărâri a fost inversată de către Curtea de Apel a Republicii Moldova la 21 decembrie 1999.

8. Primul reclamant a depus un recurs în anulare, care a fost admis de Curtea Supremă de Justiție la 5 iulie 2000. Curtea Supremă de Justiție a casat decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999 și a menținut decizia Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999, aceasta devenind hotărârea irevocabilă în această cauză.

9. După acea dată, I.A. și S.A. au depus mai multe recursuri în anulare și cereri de revizuire la decizia din 27 septembrie 1999. Toate acestea au fost însă fără succes.

10. În anul 2000, primul reclamant a cumpărat 13.15% din acțiunile companiei iar, în anul 2003, el a donat toate acțiunile sale celui de-al doilea reclamant. În același an, al doilea reclamant a cumpărat 1.31% din acțiuni, astfel devenind proprietar al 94.46% din acțiuni.

11. La 3 iulie 2006, I.A. și S.A. au depus la Curtea Supremă de Justiție o nouă cerere de revizuire a deciziei din 27 septembrie 1999. Cererea s-a bazat pe articolul 449 lit. (b), (c) și (h) al Codului de procedură civilă și pe motivul că, în urma efectuării, la 18 și 19 mai 2006, la cererea lor, a două expertize, s-a constatat că câteva documente care au stat la baza hotărârii din 27 septembrie 1999 erau false. I.A. și S.A. au mai susținut că ei au depus o cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care s-au plâns de încălcarea principiului securității raporturilor juridice prin casarea abuzivă, la 5 iulie 2000, de către Curtea Supremă de Justiție, a deciziei Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999. În susținerea cerinței lor, I.A. și S.A. au anexat copia cererii lor depusă la Curte și copii ale corespondenței cu Curtea pe marginea cererii nr. 10232/03.

12. Primul reclamant și compania C. au obiectat și au argumentat, *inter alia*, că cererea de revizuire a fost depusă cu omiterea termenului și că, în

baza prevederilor Codului de procedură civilă, simplul fapt al depunerii unei cereri la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu era suficient pentru casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile. Ei au mai contestat argumentele privind falsificarea documentelor și au susținut că aceste acuzații au fost aduse în cererile anterioare de revizuire de către I.A. și S.A. și că acestea au fost respinse de către instanțele judecătorești. În special, ei au susținut că concluzia din rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 a fost luată dintr-un raport de expertiză anterior datat din 12 iulie 2005 și efectuat de același expert. Mai mult, la 18 februarie 2003, primul reclamant a fost achitat în cele din urmă în cadrul unui dosar penal intentat împotriva lui privind falsificarea documentelor de mai sus. În final, intimații au susținut că I.A. și S.A. nu au plătit taxa de stat.

13. La 27 noiembrie 2006, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de revizuire depusă de I.A. și S.A.. Ca urmare, decizia Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999 a fost casată, iar decizia Curții de Apel a Republicii Moldova din 21 decembrie 1999 a devenit hotărârea irevocabilă în această cauză. Curtea Supremă nu a examinat nici unul din argumentele părților și, după constatarea existenței rapoartelor de expertiză din 18 și 19 mai 2006 și depunerii de către I.A. și S.A. a unei cereri la Curte, a constatat că casarea de către Curtea Supremă de Justiție la 5 iulie 2000 a deciziei Curții de Apel din 21 decembrie 1999 a fost contrară principiului securității raporturilor juridice.

14. După executarea acestei hotărâri judecătorești, I.A. și S.A. au obținut 50.925% din acțiunile companiei C., în timp ce primul reclamant a păstrat 48.775% din acțiuni, iar cel de-al doilea reclamant a pierdut toate acțiunile.

15. La 20 februarie 2007, un comitet de 3 judecători ai Curții Europene a declarat inadmisibilă cererea nr. 10232/03 depusă de I.A. și S.A., ca fiind vădit nefondată.

16. După ce au aflat despre decizia Curții în cauza de mai sus, reclamantii au inițiat o procedură de revizuire la Curtea Supremă de Justiție, solicitând revizuirea încheierii din 27 noiembrie 2006. În special, ei au susținut că cererea depusă la Curte, care a servit drept temei pentru revizuirea hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999, a fost declarată inadmisibilă. De asemenea, ei au susținut că cel de-al doilea reclamant, care avea peste 94% din acțiunile companiei, nu a fost parte la procedurile de revizuire care s-au finalizat cu hotărârea din 27 noiembrie 2006.

17. La 2 iulie 2007, Plenul Curții Supreme de Justiție a respins cererea de revizuire depusă de către reclamantii. Judecătorul D.V. a scris o opinie separată, în care el și-a exprimat dezacordul cu decizia majorității și și-a exprimat opinia că cererea de revizuire depusă de către reclamantii trebuia să fie admisă, având în vedere, în special, decizia Curții Europene de a respinge cererea nr. 10232/03.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

18. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă sunt următoarele:

Articolul 449

„Revizuirea se declara în cazul în care:

b) au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute petiționarului anterior;

c) după emiterea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri probatoare care au fost reținute de un participant la proces sau care nu au putut fi prezentate instanței într-o împrejurare ce nu depinde de voința participantului la proces;

h) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale”

Articolul 450

„Cererea de revizuire se depune:

...

(c) în termen de 3 luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale pricinii care nu i-au fost cunoscute anterior și nu i-au putut fi cunoscute – în cazurile prevăzute la articolul 449 lit.b);

(d) în termen de 3 luni din ziua în care s-a descoperit înscrisul respectiv – în cazurile prevăzute la articolul 449 lit.c);

(g) în termen de 3 luni după emiterea hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului – în cazul prevăzut la articolul 449 lit.h).”

ÎN DREPT

19. Reclamanții au pretins că casarea hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999 de către Curtea Supremă de Justiție la 27 noiembrie 2006 a violat articolul 6 § 1 al Convenției.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. ...”

20. Ei au mai pretins că casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în favoarea lor a avut ca efect încălcarea dreptului lor de proprietate garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. ... „

I. ADMISIBILITATEA CAUZEI

21. Guvernul a susținut că cel de-al doilea reclamant nu putea pretinde statutul de victimă, în sensul articolului 34 al Convenției, deoarece procedurile de revizuire examinate de către Curtea Supremă de Justiție la 27 noiembrie 2006 nu se refereau la chestiunea transferării acțiunilor de la primul la cel de-al doilea reclamant. Mai mult, al doilea reclamant a primit acțiunile de la primul reclamant cu titlu gratuit și, prin urmare, el nu putea suferi o pagubă, chiar și dacă acțiunile i-au fost luate. În orice caz, Guvernul a fost de opinia că transferarea acțiunilor de la primul la cel de-al doilea reclamant prin donație nu era una veritabilă și avea doar scopul de a împiedica restituirea acțiunilor către I.A și S.A..

22. Reclamantii nu au fost de acord cu Guvernul și au susținut că, deși hotărârea Curții Supreme de Justiție nu s-a referit în mod expres la soarta acțiunilor celui de-al doilea reclamant, ca urmare a executării acelei hotărâri, acesta a pierdut toate acțiunile sale. Reclamantii au mai contestat și alte declarații ale Guvernului.

23. Curtea reiterează că cuvântul „victimă” din articolul 34 se referă la persoana direct afectată de actul sau omisiunea în cauză; și că o violare poate avea loc chiar și în lipsa prejudiciului, prejudiciul fiind relevant doar la examinarea chestiunilor ce țin de articolul 41 al Convenției (a se vedea, *inter alia*, *Walston v. Norway*, nr. 37372/97, § 58, 3 iunie 2003, și *Eckle v. Germany*, hotărâre din 15 iulie 1982, Seria A nr. 51, § 66).

24. În această cauză nu se contestă faptul că, ca rezultat al hotărârii Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006, cel de-al doilea reclamant a pierdut toate acțiunile sale în compania C.. Curtea nu consideră de vreo relevanță faptul că Curtea Supremă de Justiție nu a anulat expres dreptul celui de-al doilea reclamant. Privarea a avut loc în timpul procedurilor de executare a hotărârii din 27 noiembrie 2006. Curtea nu consideră relevant nici faptul că cel de-al doilea reclamant a primit acțiunile cu titlu gratuit.

25. Curtea reiterează că, în jurisprudența sa anterioară cu privire la chestiunea casării unor hotărâri judecătorești irevocabile, ea a stabilit că nu doar proprietarul precedent, ci și noul proprietar, al unui bun afectat de casare poate pretinde toate drepturile, inclusiv drepturile procedurale care

ar fi putut fi pretinse de către partea în favoarea căreia a fost adoptată hotărârea inițială (a se vedea *Anghelescu v. Romania*, nr. 29411/95, §§ 49 et seq. și §§ 66 et seq., 9 aprilie 2002; *Mihailescu v. Romania* (dec.), nr. 32913/96, 22 iunie 2004). Această abordare subliniază validitatea și finalitatea continuă a hotărârii inițiale, principiul care stă la baza jurisprudenței Curții privind casarea hotărârilor judecătorești irevocabile (a se vedea *Moldovahidromaș v. Moldova* (dec.), nr. 30475/03, 4 aprilie 2006).

26. Prin urmare, Curtea conchide că cel de-al doilea reclamant a fost afectat direct de casarea deciziei din 27 septembrie 1999 și, prin urmare, poate pretinde că este victimă, în sensul articolului 34 al Convenției. Obiecția Guvernului este respinsă.

27. Curtea consideră că această cerere ridică chestiuni de fapt și de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului și că niciun temei pentru declararea ei inadmisibilă nu a fost stabilit. Prin urmare, Curtea declară cererea admisibilă. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acesteia.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI

28. Reclamanții au pretins că principiul securității raporturilor juridice a fost încălcat și au invocat articolul 6 § 1 al Convenției. Ei au susținut că procedurile de revizuire, de fapt, au reprezentat un apel camuflat, deoarece I.A. și S.A. au încercat să obțină doar o reexaminare și o soluție nouă în această cauză. Ei au invocat argumentele aduse anterior, cum ar fi chestiunea privind documentele false și faptul că reclamanții în procedurile naționale au depus o cerere la Curte. Curtea Supremă de Justiție nu a adus motive pentru acceptarea cererii de revizuire a acestora.

29. Guvernul nu a fost de acord și a susținut că Curtea Supremă de Justiție a acceptat argumentele lui I.A. și S.A. privind falsificarea documentelor și a corectat o eroare judiciară. Mai mult, Curtea Supremă de Justiție a constatat că admiterea la 5 iulie 2000 a recursului în anulare al Procurorului General a încălcat dreptul lui I.A. și S.A. la un proces echitabil, deoarece aceasta a înlăturat efectele unui întreg proces judiciar care s-a finalizat cu o hotărâre irevocabilă. Prin admiterea la 27 noiembrie 2007 a cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a corectat această eroare.

30. Dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când

instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. Romania*, [GC], nr. 28342/95, § 61, ECHR 1999-VII, și *Roșca v. Moldova*, nr. 6267/02, § 24, 22 martie 2005).

31. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata* (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, pe motivul unor circumstanțe esențiale și convingătoare (a se vedea *Roșca*, citată mai sus, § 25).

32. Concluzia de mai sus din cauza *Roșca* a fost trasă în legătură cu procedura în recurs în anulare, în conformitate cu care Procuratura Generală putea cere reexaminarea hotărârilor judecătorești irevocabile cu care nu era de acord. Curtea a constatat că această procedură, deși posibilă conform dreptului național, era incompatibilă cu Convenția, deoarece ea rezulta în „pierderea” unei hotărâri judecătorești irevocabile pronunțată în favoarea justițiabilului.

33. În ceea ce privește redeschiderea procedurilor din cauza apariției unor circumstanțe noi, Curtea reamintește că această chestiune a fost examinată în cauza *Popov v. Moldova* (nr. 2) (nr. 19960/04, 6 decembrie 2005) și în cauza *Oferta Plus SRL v. Moldova* (nr. 14385/04, 19 decembrie 2006), unde ea a constatat o violare a articolului 6 § 1 ca urmare a folosirii necorespunzătoare a procedurilor de revizuire. Curtea a constatat, în acele cauze, că redeschiderea procedurilor nu este, în sine, incompatibilă cu Convenția. Totuși, deciziile de a revizui hotărâri judecătorești irevocabile trebuie să fie în conformitate cu criteriile legale relevante, iar folosirea necorespunzătoare a unei astfel de proceduri poate fi contrară Convenției, pe motiv că rezultatul său – „pierderea” unei hotărâri judecătorești – este același ca și în cazul recursului în anulare. Principiile securității raporturilor juridice și preeminenței dreptului cer Curții să fie vigilentă în acest domeniu (a se vedea *Popov v. Moldova* (nr. 2), citată mai sus, § 46).

34. În această cauză, Curtea notează că procedura de revizuire prevăzută de articolul 449 al Codului de procedură civilă într-adevăr servește scopului de a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției. Sarcina Curții, exact ca în cauzele *Popov* (nr. 2) și *Oferta Plus*, este de a determina dacă această procedură a fost aplicată într-un mod compatibil cu articolul 6 al Convenției și, astfel, a asigurat respectarea principiului

securității raporturilor juridice. Făcând acest lucru, Curtea trebuie să țină cont, în primul rând, de responsabilitatea instanțelor judecătorești de a interpreta prevederile legislației naționale (a se vedea *Waide and Kennedy v. Germany* [GC], nr. 26083/94, § 54, ECHR 1999-I).

35. Reclamanții în procedurile naționale și-au întemeiat cererea de revizuire pe articolul 449 lit. (b), (c) și (h) al Codului de procedură civilă. Este de notat că, în temeiul alineatelor (b) și (c), procedurile puteau fi redeschise dacă ar fi devenit cunoscute circumstanțe, fapte sau documente esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute părții interesate anterior. Potrivit alineatului (h) al articolului, procedurile pot fi redeschise după ce Curtea Europeană constată o încălcare. Articolul 450 al aceluiași Cod prevede că cererea de revizuire în temeiul alineatelor (b) și (c) poate fi depusă în termen de trei luni din ziua când persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele, faptele sau documentele esențiale care nu i-au fost cunoscute și nu i-au putut fi cunoscute anterior. În ceea ce privește temeiul prevăzut de alineatul (h), termenul este de trei luni din ziua pronunțării hotărârii de către Curte.

36. Se pare că încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006 citează rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006, constatând, drept temei pentru redeschiderea procedurilor în temeiul articolului 449 lit. (b) și (c) al Codului de procedură civilă, că câteva documente sunt false (a se vedea paragraful 11 de mai sus).

37. Curtea notează că în încheierea Curții Supreme de Justiție nu s-a făcut referire la faptul dacă rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 erau documente care nu au putut fi obținute anterior sau dacă acestea conțineau informații care nu puteau fi obținute anterior de către I.A. și S.A.. De asemenea, din declarațiile reclamanților în procedurile naționale nu reiese că aceștia au încercat, fără succes, să obțină aceste documente anterior. Intimații în procedurile de revizuire au argumentat, *inter alia*, că concluziile din rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 au fost preluate dintr-un raport anterior datat din 12 iulie 2005, întocmit de către același expert și că învinuirile privind falsificarea documentelor fuseseră deja respinse de către instanțele judecătorești la fazele anterioare ale procedurii. Curtea Supremă de Justiție nu s-a pronunțat în nici un fel asupra acestei obiecții importante. Curtea nu s-a pronunțat nici asupra obiecției privind tardivitatea, ci pur și simplu a repus în termenul de depunere a cererii de revizuire fără a aduce motive pentru aceasta.

38. În astfel de circumstanțe, Curtea consideră că nu se poate spune că rapoartele de expertiză din 18 și 19 mai 2006 pot fi apreciate ca fapte, circumstanțe sau documente noi, care nu au fost cunoscute anterior și care nici nu puteau fi cunoscute anterior de către părțile în proces.

39. În ceea ce privește temeiul prevăzut de articolul 449 (h) al Codului de procedură civilă, Curtea este frapată de faptul că Curtea Supremă de Justiție nu l-a respins, în circumstanțele în care I.A. și S.A. s-au bazat pe

faptul depunerii unei cereri la Curte. Curtea nu poate decât să noteze poziția diferită luată de Curtea Supremă de Justiție în cauza *Moldovahidromaș v. Moldova* (nr. 30475/03, §§ 38 și 39, 27 februarie 2007). În acea cauză, după ce Curtea a declarat cererea admisibilă, în contextul negocierilor de reglementare amiabilă a cauzei, Agentul Guvernamental a solicitat Curții Supreme de Justiție revizuirea deciziei prin care o cerere de tip *Brumărescu* a fost admisă. Curtea Supremă de Justiție a respins cererea de revizuire pe motiv, *inter alia*, că Curtea Europeană nu a adoptat o hotărâre asupra fondului cauzei.

40. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că procedura de revizuire în acest caz a fost, de fapt, o încercare de rejudicare a cauzei după mai mult de șase ani. Acesta a fost, de fapt, un „apel camuflat” scopul căruia a fost, mai degrabă, să se obțină o nouă examinare a circumstanțelor cauzei, decât să declanșeze o procedură de revizuire autentică prevăzută de articolele 449-451 ale Codului de procedură civilă. Mai mult, Curtea Supremă de Justiție nu a adus motive pentru repunerea reclamanților în procedurile naționale în termenul de depunere a cererii de revizuire (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Ruiz Torija*, citată mai sus).

41. Prin admiterea cererii de revizuire depusă de reclamanții în procedurile naționale, Curtea Supremă de Justiție a încălcat principiul securității raporturilor juridice și „dreptul la o instanță” al reclamanților garantat de articolul 6 § 1 al Convenției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Roșca*, citată mai sus, § 28). Mai mult, neoferind niciun motiv pentru repunerea reclamanților în procedurile naționale în termenul de depunere a cererii de revizuire, Curtea Supremă de Justiție a încălcat dreptul reclamanților la un proces echitabil.

42. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției.

III. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

43. Reclamanții s-au plâns că încheierea Curții Supreme de Justiție din 27 noiembrie 2006 a avut ca rezultat încălcarea dreptului lor la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Guvernul nu a fost de acord cu poziția reclamanților.

44. Curtea consideră că reclamanții aveau un „bun”, în sensul articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, în temeiul deciziei Tribunalului Chișinău din 27 septembrie 1999 (a se vedea, printre altele, *Brumărescu*, citată mai sus, § 70). Casarea unei astfel de hotărâri peste șase ani după ce aceasta a devenit definitivă și irevocabilă constituie o ingerință în dreptul beneficiarului hotărârii judecătorești la protecția proprietății (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 74). Chiar admitând că o astfel de ingerință poate fi privită ca servind unui interes general, Curtea constată că ea nu a fost justificată, deoarece nu a fost asigurat un

echilibru just, iar reclamanții au fost impuși să suporte o sarcină individuală și excesivă (a se vedea *Brumărescu*, citată mai sus, § 75-80).

45. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

46. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.”

47. Reclamanții au pretins 140,815 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material cauzat ca rezultat al casării hotărârii judecătorești irevocabile din 27 septembrie 1999 pronunțată în favoarea lor. Ei au mai solicitat EUR 3,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 3,000 cu titlu de costuri și cheltuieli.

48. Guvernul nu a fost de acord cu sumele pretinse de către reclamanți și a solicitat Curții să respingă pretențiile reclamanților.

49. Curtea consideră că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu este gata pentru decizie. Prin urmare, chestiunea trebuie rezervată, iar procedura ulterioară trebuie fixată având în vedere posibilitatea ajungerii la un acord între Guvernul Republicii Moldova și reclamanți.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției nu este gata pentru decizie;prin urmare,
 - (b) rezervă această chestiune;
 - (c) invită Guvernul Republicii Moldova și reclamanții să prezinte, în decursul următoarelor trei luni, observațiile lor scrise cu privire la

chestiunea respectivă și, în special, să notifice Curtea cu privire la orice acord la care ei ar putea ajunge;

(d) rezervă procedura ulterioară și deleghează Președintelui Camerei competența de a stabili același lucru dacă va fi necesar.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 3 martie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

Fatoș Aracı
adjunct

Președinte

Nicolas Bratza Grefier